

Referat fra Rotarymøte 12 april 2016.04.12

Foredrag: Norge fra A-nasjon til en B-nasjon innen skøytesporten ved Roar Grønvold.

Roar ble behørig introdusert, først ved Presidenten som selv var aktiv innen skøytesporten fra 1955 til 1963 og senere ved Øyvind Haugen som jobber sammen med Roar i mange sammenhenger.

Roar som fylte 70 år i mars i år, holdt et meget godt og inspirerende foredrag og kan virkelig se tilbake på en lang og innholdsrik karriere innen skøytesporten. Skøyteinteressen startet allerede i barneskolen på Hvitvingfoss med god støtte fra familien og sin bestefar på islagte småvann og senere lågen som rant forbi selv om den kunne ha farlige råk både her og der, før han kunne prøve isbanen på Hvitsten i Holmestrand fra 1957. Uten faglig rådgivning trente han etter eget opplegg bl. a. med innsydde blylodd i treningsvesten. Roar var meget lovende som gutte- og juniorløper og ble norsk juniormester i 1963 på Tolga. Han trente senere i Tønsberg hvor han tok gymnas og kunne trene sammen med Fred Anton Maier.

Da han virkelig var i ferd med å nå toppen mistet han imidlertid deltagelse i flere mesterskap i 1965 pga sykdom og det medførte at han mistet mye av gnisten for skøyter og engasjerte seg mere mot fotball og andre aktiviteter.

Han begynte på idrettshøyskolen og fikk senere igjen interessen for skøyter bl. a. ved å delta i Ol i Grenoble 1968. Det store gjennombruddet kom imidlertid i 1970, han var i god form i både 1970 og 71, men mistet igjen 2 WM pga sykdom. Ble norgesmester i 1972 og fikk sølv både på 1500 og 5000 m etter Ard Schenk i Ol 1972. Han ble også nr 2 i EM og nr 3 i VM i 1973.

Proff som skøyteløper.

Det var mye penger innen skøyteløping med store overskudd, ofte 30.000 tilskuere på Bislett på gode dager. Overskuddet havnet hovedsakelig hos arrangørene mens utøverne ble avspist med småpenger som de ikke kunne leve av. Noen stjerner som Oscar Mathisen og Hjallis kunne nok sikre seg større midler pga deres status og Roar fikk også en brukbar konvolutt en gang etter et godt løp i Tønsberg i tiden han var på topp som ungdomstjerne som trakk mange tilskuere. Da kjøpte han seg sin første bil.

Ideen om å danne et profflag sammen med Ard Schenk og mange av de beste skøyteløperne sponset av en amerikansk skøyteentusiast ble aktualisert i 1993.

I 1974 ble Roar nr 2, igjen bak den alltid umulige Ard Schenk, i proffligaen WISO i 1974.

Tiden var dessverre ikke moden for WISO og hele profflaget falt sammen etter 3 år etter stor motstand fra de etablerte skøytearrangørene. Roar var som proff den første som gikk 500 m under 40 blank.

Hvorfor havnet Norge som B-nasjon innen skøytesporten?

Norge hadde etter Roars periode de 4 store S-ene på 80 tallet og Johan Olav Koss i 1992-94, men så begynte det å gå nedover.

I følge Roar skyldes dette flere forhold og ikke minst at skøyteforbundet ikke tok tak problemene i tide.

- Utendørs burde det vært satset på Bislett i stedet for Valle Hovin.
- Det burde vært satset tidlig på kvalitetsgode innendørsbaner som er tilgjengelig i store deler av året. Norge fikk til orientering sin første innendørsbane i 1993 på Hamar i anledning OL 1994 som bare er åpen for skøytesporten i korte perioder.
- Vi mistet Knut Bjørnsen som skøytepromotør. Han lyktes med å sette skøyter på dagsorden både på TV og i pressen. I dag vies skøyteidretten liten interesse i pressen.
- Utøverne ble ikke gitt gode nok økonomiske rammebetingelser for å sikre mere trenings/ hviletid og rekruttering til idretten.
- Hollenderne har eksempelvis en rekke haller og har i dag ca 21.000 aktive og over 100 proffløpere og det er stor skøyteaktivitet i mange av de store nasjonene.

Roar er ikke altfor optimistisk til at Norge igjen skal fremstå som en stor skøytenasjon selv om vi for tiden har noen få enkeltutøvere som ligger lovende i tetsjiktet. For at Norge igjen skal bli en stor skøytenasjon må følgende skje for å sikre rekruttering og øke interessen:

- Bygge et større antall innendørs baner i de store byer/tettsteder, baner som gjerne kan kombineres med ishockey og bandy
- Utvikle mindre islagte lekeplasser (eksempel Spikersuppa i Oslo) sentralt i byer og tettsteder hvor barn og unge kan fange den første interessen for skøytesporten.
- Få utviklet noen vinnerutøvere som kan skape entusiasme i folket og i media og dermed sikre god rekruttering

Klappskøyter.

Roar beskrev hvorfor og viste hvordan klappskøyter som dukket opp midt på 1990 tallet gir betydelig bedre skøytetider.

Doping.

Liten tvil om at det også forgikk doping innen skøytesporten allerede på 1990 tallet. Bloddoping ble eksempelvis dokumentert så sent som i 2008 i Sverige og det var liten tvil om at dette ble systematisert i flere øst-blokk land. Roar synes også det er merkelig at det er så mange som trenger astmamedisin inne skisport som ikke konkurrerer ved temperaturer under 15 grader. Blant skøyteløperne som tidligere ofte trente og konkurrerte ved meget lave temperaturer var astma tidligere ikke registrert som noe problem.

Grønvold «umoralske» oppskrift for å skape de dyktigste skøyteløpere for fremtiden er:

- Velge tidlig ut de beste talentene.
- La de trene uten å konkurrere med dop inntil de når 18 år.
- La de begynne å konkurrere fra de fyller 19 år, tidligere dop medfører forbedringspotensialer i mange år etter avsluttet doping og han mener derfor at en gang tatt i dop burde ikke gi mulighet for senere å delta i konkurranser.

De beste skøyteløperne gjennom tidene er etter Roars mening Ard Schenk og Erik Heiden. Presidenten overrakte avslutningsvis Roar et skøytebilde fra Grenoble 1972.

TC/12.04.16